



امتحانات متمرکز عمومی نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰

ساعت برگزاری: ۸:۴۰ صبح
نمره: ۱۵
نوع امتحان: ۹۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

مهر مدرسه

کد طلسمی:

کد امتحان:	۲۴۰۰/۱/۰۱
تاریخ آزمون:	۱۴۰۰/۱۰/۰۸
عنوان:	صرف ۱
کتاب:	درستنامه علم صرف
محدوده:	از اول کتاب تا ابتدای درس ۲۷ (حالات فعل ماضی) (ص ۱۶۱-۲۵)
حذفیات:	پژوهش‌های پایان هر درس

کلمه از نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۱- وزن افعال معین شده در آیه شریفه: «یا اَبْتِ اِنِّیْ قَدْ جَاءَنِیْ مِنْ الْعِلْمِ مَا لَمْ یَأْتِکَ فَاتَّبِعْنِیْ» (موریس: ۴۳) چیست؟

□ □

مربوط به درس ۲۶ است - اشکال وارد است و این سؤال حذف و بارم آن در سؤالات لحاظ شده است

- الف. فاعنی - فافتعلنی
- ب. فعلنی - فافتعلنی
- ج. فالتی - فافتعلنی
- د. فعلنی - فافتعلنی

۲- در صیغه‌های ۶ و ۱۲ مضارع، نون مفتوح (ن) علامت چیست؟ ص ۶۹ و ۶۵

□ ۰/۵

- الف. ضمیر و علامت رفع است.
- ب. نون عوض رفع است.
- ج. علامت رفع است.
- د. ضمیر است.

۳- مجهول افعال «عَسَلْنَ اَیْدِیْهِنَّ» و «دَعَوْتُمْ» کدام است؟

□ □

مربوط به باب اسم است - اشکال وارد است و این سؤال حذف و بارم آن در سؤالات لحاظ شده است

- الف. عَسَلْنَ اَیْدِیْهِنَّ - دَعِیْتُمْ
- ب. عَسَلْتَ اَیْدِیْهِنَّ - دَعِیْتُمْ
- ج. عَسَلْنَ اَیْدِیْهِنَّ - دَعِیْتُمْ
- د. عَسَلْتَ اَیْدِیْهِنَّ - دَعِیْتُمْ

۴- ادغام کلمات «بِحَادِثَانِ» و «مَتَمَسِسُ» به ترتیب چه حکمی دارد؟ ص ۸۷

□ ۰/۵

- الف. ممتنع - واجب
- ب. واجب - جایز
- ج. جایز - واجب
- د. ممتنع - جایز

۵- در افعال «قَبِلَ» و «رَمَوْا» به ترتیب چه نوع اعلالی صورت گرفته است؟ ص ۱۳۲ و ۱۱۷ و ۱۰۵

□ ۰/۵

- الف. سکونی و قلبی - سکونی و حذفی
- ب. سکونی و قلبی - قلبی و حذفی
- ج. سکونی - قلبی و حذفی
- د. قلبی - سکونی و حذفی

۶- صیغه ششم مضارع معلوم «وَفِیْ» کدام است؟ ص ۱۴۵

□ ۰/۵

- الف. یُوْفِیْنَ
- ب. یُوْفُوْنَ
- ج. یُفُوْنَ
- د. یَفِیْنَ

۷- کدام یک از کلمات زیر «ثلاثی» می‌باشد؟

□ □

مربوط به باب اسم است - اشکال وارد است و این سؤال حذف و بارم آن در سؤالات لحاظ شده است

- الف. قَهْرَمَان
- ب. قَوَارِیر
- ج. قَنَادِیل
- د. قَنَاطِر

۸- تخفیف قلبی «همزه» در کدام مورد ممتنع است؟ ص ۹۸

- الف. لَيْسَالُوا
 ب. تَسْأَلَانِ
 ج. سَأَلْتَنِي
 د. سَأَلْنَا

۰/۵

۲

۹- تعریف «حرف» را به طور کامل تبیین کرده و علت خارج بودنش از مباحث «علم صرف» را بنویسید. ص ۲۷
 جواب: کلمه‌ای است که بر معنای غیرمستقلی دلالت می‌کند؛ یعنی تا وقتی که به کلمه دیگری ضمیمه نشود، تصور کامل و تامی از آن در ذهن حاصل نمی‌شود. زیرا علم صرف درباره تغییرات کلمه بحث می‌کند و در حرف تغییر صرفی راه ندارد.

۲/۵

- ۱۰- برای موارد خواسته شده صیغه مناسب بسازید. ص ۱۳۹-۵۲
 الف) از شما (دومرد) سؤال می‌شود. (سَأَلَ-) جواب: تُسْأَلَانِ (۰/۵ نمره)
 ب) ما مردان راضی می‌شویم (رَضُوا-) جواب: نَرْضَى (۰/۵ نمره)
 ج) آن زنان برده می‌شوند (ذَهَبَ-) جواب: يَذْهَبُنَّ (۰/۷۵ نمره)
 د) شما جمع زنان هدایت شدید (هَدَى-) جواب: هَدَيْتُمْ (۰/۷۵ نمره)

۲

۱۱- چرا قاعده تخفیف وجوبی «همزه» در آیه شریفه: «وَأَمْرٌ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ» (طه / ۱۳۲) جاری نشده است؟ ص ۹۹
 جواب: زیرا شرط تخفیف وجوبی همزه آن است که دو همزه کنار هم جمع شوند. اما چون همزه فعل امر، همزه وصل است هنگامی که در اثنای کلام واقع می‌شود ساقط می‌گردد و تنها همزه اصلی کلمه باقی می‌ماند. به همین جهت شرط تخفیف وجوبی از بین می‌رود.

۳

۱۲- چگونگی اعلال کلمه «زَيْدْتُمْ» را به همراه قواعد مربوط بیان کنید (ذکر شماره قاعده کافی نیست). ص ۱۲۴
 جواب: «زَيْدْتُمْ»: «یاء» مکسور چون ماقبلش مفتوح نیست حرکتش سلب شده و به ماقبل منتقل می‌شود. (قاعده ۲) «زَيْدْتُمْ»: حرف عله درالتقای ساکنین حذف می‌شود. (قاعده ۵) «زَيْدْتُمْ»: چون مضارع معلوم آن بر وزن «يَفْعَلُ» است ماضی مجهول آن از صیغه ششم به بعد مضموم الفاء می‌شود. (قاعده ۷) «زَيْدْتُمْ». هر قاعده ۱ نمره

۱/۵

۱۳- صیغه ششم ماضی معلوم «قال - باع - خاف» را بنویسید و قاعده اجرا شده در هر یک را بنویسید. ص ۵۸-۵۰
 جواب: قُلْنَا - بَعْنَا - خَفْنَا
 واو و یاء متحرک، ماقبل مفتوح، قلب به الف می‌شود.

۱/۵

در صیغه ششم، فعل ماضی مضموم الفاء می‌شود در صورتی که مضارع اجوف بر وزن يَفْعَلُ باشد.
 در صیغه ششم، فعل ماضی مکسور الفاء می‌شود در صورتی که مضارع اجوف بر وزن يَفْعَلُ و يَفْعَلُ باشد.
 ۱۴- با توجه به موارد خواسته شده جدول زیر را کامل کنید. (با درج کامل حرکات) ص ۱۴۵-۱۳۰

فعل	ماضی معلوم صیغه ششم	ماضی مجهول صیغه نهم	مضارع معلوم صیغه دهم	امر معلوم صیغه دوازدهم	امر مجهول صیغه چهارم
دَعَا -	دَعَوْنَا		تَدْعِينِ		اِتَّدِعْ
وَقَى -		وَقَيْتُمْ		قِينَ	اِتَّقِ